

Araabia / عربي 'Arabīy

latinisatsioon: ÜRO 1972 + KNABi lisamärgid

Araabia kirja kirjutatakse paremalt vasakule. Kirjas jäävad tavaliselt ära vokaalimärgid jm diakriitilised märgid, mistõttu latiniseerimiseks tuleb õigesti ära tunda nimes esinevad sõnad ning teada araabia kirjakeeles kasutatavat täpset, vokaliseeritud kirjutusviisi. Võetakse arvesse ka murdejooni.

Araabia täht võib esineda mitmel eri kujul, vastavalt paiknemisele sõnas. Järgnevas latinisatsioonis on 1. veerus iseseisev, eraldi kasutatav konsonantitäh, 2. veerus järgnevaga (s.t vasakpoolsega) seotud konsonant, 3. veerus mõlemalt poolt seotud konsonant ja 4. veerus eelnevaga (s.t parempoolsega) seotud konsonant. 5. veerus on latinisatsioonivaste.

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
1	ء				ء, - ^A	11	ر			ر	r	21	ف	ف	ف	ف	ف	f
2	ا			ا	- ^B	12	ز			ز	Z	22	ق	ق	ق	ق	ق	q
3	ب	ب	ب	ب	b	13	س	س	س	س	S	23	ك	ك	ك	ك	ك	k
4	ت	ت	ت	ت	t ^C	14	ش	ش	ش	ش	sh	24	ل	ل	ل	ل	ل	l
5	ث	ث	ث	ث	th	15	ص	ص	ص	ص	ṣ	25	م	م	م	م	م	m
6	ج	ج	ج	ج	j	16	ض	ض	ض	ض	ḍ	26	ن	ن	ن	ن	n	
7	ح	ح	ح	ح	ḥ	17	ط	ط	ط	ط	ṭ	27	ه	ه	ه	ه	h ^C	
8	خ	خ	خ	خ	kh	18	ظ	ظ	ظ	ظ	ẓ	28	و			و	w	
9	د			د	d	19	ع	ع	ع	ع	‘	29	ي	ي	ي	ي	y	
10	ذ			ذ	dh	20	غ	غ	غ	غ	gh							

^A Sõna alguses ei latiniseerita.

^B Tähte ei latiniseerita, ent vrd *alif*iga (ا) vasteid vokaalide tabelis.

^C Teatud sõnalõppudes kirjutatakse algse *tā'* (ت) asemel ّ, s.t kahe punktiga *hā'* (ه), mida tuntakse *tā' marbūṭah*'na. Selle latinisatsioon on *h*, v.a *status constructus*'e vormis, kus teda latiniseeritakse *t*-ga, nt *hamzah*, aga *hamzat al qat*'.

Vokaalid, diftongid ja diakriitilised märgid (• tähistab suvalist konsonanti)

1 • a	6 • (A)	11 • á
2 • aw	7 • ā	12 • a ⁿ
3 • ay	8 • ā	13 • i ⁿ
4 • i	9 • ī	14 • u ⁿ
5 • u	10 • ū	15 • (B)

^A Märgib vokaali puudumist.

^B Märgib konsonandi kahekordistumist.

Numbrid

•	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Numbreid kirjutatakse vasakult paremale: ١٩٩٨ = 1998.

Märkused

1. *Hamzah* kirjutatakse alati sõna alguse *l*-le, v.a artikkel *al* ja *maddah*'ga vorm *ā*. *Hamzah*' kandja määratakse järgmiselt.
 - A. Sõna alguses alati *alif*'il (ا): أَخَذَ akhadha.
 - B. Sõna keskel:
 - a) vokaalitu *hamzah* - eelneva vokaali järgi: بئر bi'r;
 - b) vokaaliga *hamzah* vokaalitu konsonandi järel - järgneva vokaali järgi: تَسْأَلُ tas'alu (erand: kui eelneb *y*, siis on kandjaks alati *y*: هَيْئَةَ hay'ah);
 - c) kui *hamzah*'le eelneb ja järgneb vokaal, siis on kandjaks eri kombinatsioonide korral:
 - o a'a - *alif*: سَأَلَ sa'ala,
 - o x'u, u'x (x - suvaline vokaal) - *wāw*: سُوِّأَلَ su'āl,
 - o x'i, i'x - *yā'*: رَأَيْسَ ra'īs,
 - o u'i, i'u - *yā'*: سُوِّئِلَ su'ila,
 - o ā'a, ā'ā, ū'a - ilma kandjata: بِنَاءَاتَ binā'āt.
 - C. Sõna lõpus:
 - a) lühivokaali järel - selle järgi: قَرَأَ qara'a, قُرِئَ quri'a,
 - b) pika vokaali või vokaalita konsonandi järel - ilma kandjata: أَشْدِقَاءُ ašdiqā'u.
 - D. *Hamzah*'le järgnevat pikka ā-d kirjutatakse *maddah*'ga (v.a ā järel): أَبَ ab.
2. Määratud artikli *al* puhul kirjutatakse nimealguline artikkel suure algustähega, nime sees olevad artiklid väiketähega. Artikli ja nime vahel tarvitatakse sidekriipsu, nt الوادي Al-Wādī.
3. Kui artikkel *al* eelneb sõnale, mis algab "päikesetähtedega" (*d, dh, ḍ, l, n, r, s, sh, ṣ, t, th, ṭ, z, ẓ*), siis artikli *l* assimileerub järgneva konsonandiga: الشارقة Ash-Shāriqah, mitte Al-Shāriqah.
4. Adjektiivilõppude järjendi عِي eelistatav latinisatsioon in *īy* (mitte *īyy*).
5. *Hamzat al waṣf*'i (ī) vasteks on ' ; seda kasutatakse ainult klassikalise araabia keele latiniseerimisel (vrd klassikalist tähenimetust *hamzatu 'l waṣfi*).

KNABI täpsustused transliteratiivsuse tagamiseks (need Interneti-väljundis ei kajastu)

1. Keskpunkt (·) eraldab tähejärjendeid, mis muidu oleksid eksitavad: تَه = t·h, كه = k·h jne.
2. Sõnalõpu *-ah* ja *-at* on araabia ه vasted; kui sõna lõpus on ه või ت, siis latiniseeritakse lõpud *-a·h* ja *-a·t*. Muu vokaali kui *a* järel olevat ه-d märgib samuti keskpunkt (·): قناتة qanā·t.
3. Peamiselt muudes keeltes esinevate ebareeglipärasuste eristamiseks on kasutusel veel järgmised täpsustused.
 - A. " näitab sõna keskel kasutatavat (ebareeglipärasust) tähe lõppvormi: بهاولپور Bhāval"pūr;
 - B. " sõna lõpus näitab, et originaalkirjas on ta järgnevaga kokku kirjutatud: براکیبرک Barākī" Barak (kui seejuures puudub ka tähel lõppvorm, siis märgib seda sõna lõpus keskpunkt: پلخمری Pul-i·Khumrī);
 - C. _ näitab, et üheks sõnaks latiniseeritud nimi on originaalkirjas lahus: حلال آباد Jalāl_ābād;
 - D. Keeltes, kus ی on üldjuhul punktideta, ent võib esineda ka punktidega (ي), märgib viimast ỳ või ȳ.

Hääldus

ā	[a:]	ḥ	[h]	ṣ	[s] ^A	'	[ʔ]
á	[a:]	ī	[i:]	th	[θ]	‘	[ʕ]
dh	[ð]	j	[dʒ]	ṭ	[t] ^A		
ḍ	[d] ^A	kh	[x]	ū	[u:]		
gh	[ɣ]	q	[q]	y	[j]		
h	[h], [-] ^B	sh	[ʃ]	ẓ	[ð, z] ^A		

^A Nn emfaatilised häälikud, mille puhul muutub naaberhäälikute hääldus.

^B Sõna lõpus enamasti ei hääldu.